قارئین سی گزارش اے کہ اس آن لائن اخبار دی ترسیل سوشل میڈیا تے کرُن

لے کے ناں میں سوہنڑے رب دا کراں کلام بیان (القرآن)

WEEKLY HINDKOWAN PESHAWAR

ہفت روزہ

ہندکووان

پشور

مدیر: محمد نعمان قیوم

مدیرِ منتظم محمد ضیاء الدین

گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت چھپڑیں والا پہلا ہندکو ہفت روزہ اخبار

پاکستان دی ہند آریائی زباناں ہندکو، پنجابی، سرائیکی، گوجری، سندھی، پہاڑی تے دیگر زباناں دا اخبار

جلد: 8 | جمعرات 18 جون 2026 | شمارہ: 408

hindkowanweekly@gmail.com

مادری زباناں دی اہمیت توں انکار ممکن نئیں اباسین یوسفزئی

پشتو دے ممتاز دانشور اباسین یوسفزئی نال گندھارا ہندکو بورڈ مانسہرہ شاخ دے صدر محمد اختر نعیم دی ملاقات، اختر نعیم نے گندھارا ہندکو بورڈ دا نیوز لیٹر پیش کیا

محمد اختر نعیم اباسین یوسفزئی نُوں گندھارا وائس پیش کر دے پئین

ہزارہ (خبر نگار) پشتو دے ممتاز دانشور اباسین یوسفزئی نے گندھارا ہندکو بورڈ مانسہرہ شاخ دے صدر محمد اختر نعیم نال گل کتھ کر دے ہویاں آخیا کہ مادری زباناں دی اہمیت توں انکار ممکن نہی، اکثر تعلیمی اداریاں بچ کنداں (دیوار) تے اردو انگریزی تے فارسی زبان بچ اقوال لکھے ہوندے ہن ورے مقامی زباناں بچ کجھ نہی لخیا ہوندا، ہزارے بچ ہندکو، پشتو بولی جلدی اے تے انہاں زباں بچ بی لکھڑاں ضروری اے۔ کوئی بی قوم اس ویلے تک ترقی نہی کر سکدی جد تک کہ اپڑیں زباناں بچ تعلیم نہ دیوے، شروع بچ مقامی طور تے مادری زباناں بچ تعلیم لازمی ہونڑی چاہی دی اے۔ بدیسی زباناں ثانوی حیثیت ہوندی اے۔ اس سلسلے بچ ہر ایک نوں آپڑاں کردار ادا کرنا چاہی دے۔ اس موقعے تے اباسین یوسفزئی نوں گندھارا ہندکو بورڈ دا ہندکو وائس پیش کیتا گیا۔ انہاں نے آخیا کہ ایہہ بڑی خوشی دی گل اے، میں خود تے ہندکو نہ پڑھ سکدا اورے کسی ہندکووان توں پڑھاساں تے فیر تبصرہ بی کرساں۔

گندھارا ہندکو بورڈ دی خدمات دا عالمی سطح تے اعتراف

دنیا دی معروف درسگاہ اسٹینفورڈ یونیورسٹی، کیلیفورنیا دے نمائندے محمد یونس دا گندھارا ہندکو بورڈ نال رابطہ، ہندکو زبان و ادب دے حوالے نال گندھارا ہندکو بورڈ نُوں سب سی وڈا تے مستند ادارہ قرار دتا

اسٹینفورڈ یونیورسٹی، کیلیفورنیا

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ پشاور گزشتہ 33 سالاں سی ہندکو زبان و ادب دی بے لوث خدمت کر دا پیا وے۔ اج جدھر بی ہندکو زبان دا ذکر آندا وے، اُتھے گندھارا ہندکو بورڈ پشاور دا نام اک معتبر ادارے دے طور تے لتا جاندا وے۔ ہندکو، ہندکووان تے گندھارا ہندکو بورڈ اک دوسرے وسے لازم و ملزوم اُن۔ اس حوالے نال دنیا دی معروف درسگاہ اسٹینفورڈ یونیورسٹی، کیلیفورنیا دے نمائندے محمد یونس نے گندھارا ہندکو بورڈ نال رابطہ کیتا تے بتایا کہ یونیورسٹی دی تحقیق دے مطابق ہندکو زبان و ادب دے حوالے نال اس وخت گندھارا ہندکو بورڈ سب سی وڈا تے مستند ادارہ سمجھا جاندا وے۔ محمد یونس دے مطابق اسٹینفورڈ یونیورسٹی دی لائبریری اچ گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت شائع ہونڑے والی کتاباں دی کیٹالاگنگ دا عمل جاری اے۔ اے کتاباں یونیورسٹی نے لائبریری آف کانگریس سی حاصل کیتیاں ؤن۔ اُناں نے گندھارا ہندکو بورڈ سی تحریری اجازت بی طلب کیتی تا کہ ہندکو زبان بولنے والے آں وسے ''ہندکووان'' دی اصطلاح نُوں باضابطہ طور تے استعمال کیتا جا سکے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دا اے اک بڑا وڈا اعزاز اے کہ اس دی شائع کردہ کتاباں لائبریری آف کانگریس اچ بی موجود اُن۔ گندھارا ہندکو بورڈ نُوں اے اعزاز بی حاصل اے کہ ''ہندکووان'' دی اصطلاح بی گندھارا ہندکو بورڈ ہی نے متعارف کرائی، کیونکہ اس سی پہلے ہندکو بولنے والے آں نُوں مختلف علاقیاں اچ پشاوری، ہندکی یا پنجابی دے نام نال پکارا جاندا ایا۔ گندھارا ہندکو بورڈ دی انتھک محنت تے کاوشاں دی بدولت دنیا بھر اچ ہندکو زبان بولنے والے آں نُوں ''ہندکووان'' دے نام سی شناخت دتی جاندی اے۔

ہزارہ یونیورسٹی مانسہرہ بچ غلام محمد قاصر دی ادبی خدمات دے حوالے نال کانفرنس

مقررین سنڑ غلام محمد قاصر دی ادبی خدمات تے انہاں نوں خراجِ پیش کیتا، مشاعرہ بی ہویا جس بچ پشتو، ہندکو، گوجری اور پنجابی دے شعرا کلام سنڑایا

ہزارہ (خبر نگار) شعبہ اردو، ہزارہ یونیورسٹی مانسہرہ بچ غلام محمد قاصر دی ادبی خدمات دے حوالے نال یک روزہ غلام محمد قاصر کانفرنس ہوئی۔ غلام محمد قاصر دے فرزندِ ارجمند عماد قاصر تے برادر نسبتی خاور احمد تے ہور پروفیسرز، محققین، شعراء، ادبا، دانشور شریک ہوئے۔ کانفرنس توں وائس چانسلر ہزارہ یونیورسٹی پروفیسر ڈاکٹر اکرام اللہ خان، پروفیسر ڈاکٹر شاکر اللہ چیئرمین شعبہ اردو ڈاکٹر الطاف یوسف زئی سنڑ خطاب کیتا۔ مقررین سنڑ غلام محمد قاصر دی ادبی خدمات تے انہاں نوں خراجِ پیش کیتا۔ پروفیسر ڈاکٹر اکرام اللہ خان سنڑ شعبہ اردو دی علمی و ادبی سرگرمیاں دی تعریف کیتی۔ انہاں سنڑ آخیا کہ شاعر کدی نہی مردا بلکہ اپڑیں الفاظ تے اشعار دے ذریعے ہمیشہ جیندا رہندے تے غلام محمد قاصر بی اپڑیں شعراں دی صورت بچ جیندا رہسی۔ ہور مقررین سنڑ آخیا کہ انہاں سنڑ دور دے یک قصبے تو اپڑیں ادبی زندگی شروع کیتی تے آپڑیں محنت نال عالمی سطح تے پچھانڑ پیدا کیتی۔ خاور احمد، عماد قاصر، ڈاکٹر خالد سہیل تے ڈاکٹر عارفہ شہزاد سنڑ تحقیقی و تنقیدی مقالہ جات پیش کیتے تے غلام محمد قاصر دی تخلیقی صلاحیتاں دی مختلف جہات تے گل کیتی۔ غلام محمد قاصر دے فرزند عماد قاصر سنڑ کلیدی خطبہ پیش کیتا۔ بعد بچ مشاعرہ بی ہویا جس بچ پشتو، ہندکو، گوجری اور پنجابی دے شعرا کلام سنڑایا۔ خاص مزمان پشتو دے شاعر تے ادیب اباسین یوسفزئی اسے۔

ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاب ''جہاں نما'' دا دوسرا ایڈیشن

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ دے بانی چیئرمین ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاب ''جہاں نما'' دی صفائی ستھرائی دے کم دے بعد اس کتاب نُوں فرمے اچ لگا دتا گیا وے۔ کتاب دا دوسرا ایڈیشن عنقریب چھپ کے منظر عام تے آ جاسی۔

آن لائن ''گندھارا نیوز'' دے 27ویں شمارے تے کم جاری

مذکورہ نیوز لیٹر اچ گندھارا ہندکو بورڈ دی کارکردگی دے حوالے نال خبراں انگریزی زبان اچ شائع کیتی جاندیان

پشور (ہندکووان نیوز) تحقیق، تخلیق تے ترویج دے بنیادی اصولاں تے عملدرآمد کر دے ہوئے گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی ہندکو سمیت پاکستان اچ بولی جانڑیں ولی دیگر زباناں دے فروغ وسے بھرپور کوششاں کر دے پئین۔ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت انگریزی زبان دے آن لائن نیوز لیٹر ''گندھارا نیوز'' دے 27 شمارے کامیابی دے نال منظر عام تے آ چکے ؤن۔ جناں دی نہ صرف علاقائی تے قومی سطح تے بلکہ بین الاقوامی سطح تے بی بھرپور پذیرائی کیتی جاندی اے۔ مذکورہ رسالہ 4 صفحات تے مشتمل اے، جس اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دی کارکردگی دی خبراں تے تصویراں نُوں شامل کیتا جاندا وے۔

زاہد اقبال بھیل نال بزم علم و فن پاکستان (ہزارہ شاخ) دے زیر اہتمام اک شام

تقریب بچ زاہد اقبال بھیل دے دو نعتیہ مجموعیاں (لاکھوں درود و کروڑوں سلام تے ثنائے خیر البشر) دی رونمائی ہوئی

ہزارہ (خبر نگار) ننکانہ صاحب نال تعلق رکھڑاں والے شاعر، ادیب تے نعت دی دنیا دے شاعر زاہد اقبال بھیل نال بزم علم و فن پاکستان (ہزارہ شاخ) ایبٹ آباد دے زیر اہتمام شام منائی گئی۔ صدارت معروف شاعر تے ماہر تعلیم پروفیسر محمد فرید دی آسی، مہمان اعزاز محمد عابد ایڈیشنل سیکرٹری بلدیات آسے۔ نظامت عبدالوحید بسمل کیتی۔ میزبانی واحد سراج دے حصے بچ آئی۔ تقریب بچ زاہد اقبال بھیل دے دو نعتیہ مجموعیاں (لاکھوں درود و کروڑوں سلام تے ثنائے خیر البشر) دی رونمائی ہوئی۔ سہیل احمد صمیم تے عبدالوحید بسمل سنڑ دونڑاں کتاباں تے مقالے پیش کیتے تے بھیل صیب دی شخصیت و فن تے لو (روشنی) پائی۔

ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاب ''دو پاکستان'' دی انڈکسنگ جاری

پشور (ہندکووان نیوز) ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاب ''دو پاکستان'' دی ہارڈ فارم اچ انڈکسنگ دا کم جاری اے۔ انڈکسنگ دے بعد اس کتاب دا دوسرا ایڈیشن چھپ کے منظر عام تے آ جاسی۔ اس کم نُوں بلال احمد سرانجام دیندے پئین۔

ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاب ''مضامین رفتہ و گزشتہ'' دی انڈکسنگ دا کم جاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ دے بانی چیئرمین ڈاکٹر ظہور احمد اعوان دی کتاب ''مضامین رفتہ و گزشتہ'' دی ہارڈ فارم اچ انڈکسنگ دا کم جاری اے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے جنرل سیکرٹری محمد ضیاء الدین دی ہدایت دے مطابق مذکورہ کتاب تے کم محمد نعمان قیوم پئے کر دین۔ ہونڑ تک کتاب دے 400 سی زیاد صفحات دی ہارڈ فارم اچ انڈکسنگ مکمل کر لتی گئی اے۔ کتاب 640 صفحات تے مشتمل اے۔ عنقریب اے کم مکمل ہو جاسی تے کتاب انڈکسنگ دے نال دوبارہ چھاپی جاسی۔

پاکستان جرنل آف لینگو یجز دے پنجویں شمارے دی تیاری

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت شائع ہونڑیں ولے انگریزی مجلّے ''پاکستان جرنل آف لینگو یجز'' دے پنجویں شمارے دی تیاری شروع کر دتی گئی اے۔ اس حوالے نال سوشل سائنسز اچ لسانیات و ثقافت دے محققین نُوں کال فار پیپر داخل پچوا دتا گیا وے تا کہ اوہ انگریزی زبان اچ اپڑے ریسرچ پیپر پچواؤن۔ پیپر اکٹھے ہونڑیں دے بعد اناں نُوں مذکورہ رسالے دا ایڈیٹوریل بورڈ سلیکٹ کرسی تے اناں پیپراں نُوں مجلّے دا حصہ بنڑایا جاسی۔

گندھارا ہندکو بورڈ دی ویب سائیٹ دی اپ ڈیشن

پشور (ہندکووان نیوز) گندھارا ہندکو بورڈ دی ویب سائیٹ www.gandharahindko.com نُوں اپ ڈیٹ کرنے دا عمل جاری و ساری اے تے گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی دے تحت ہونڑیں والی مختلف تقریبات دے حوالے نال خبراں، تصویراں تے رپورٹاں گندھارا ہندکو بورڈ دی ویب سائیٹ دے اُتے نال نال اپ ڈیٹ کیتیاں جاندیاں ؤن تا کہ عوام دی اناں تک رسائی ممکن ہو سکے۔

کاروباری حضرات سی گزارش

گندھارا ہندکو بورڈ پشور دے تحت تیار ہونڑے والا واحد آن لائن ہفتہ وار ہندکو اخبار ''ہندکووان'' نُوں حکومت پاکستان دی طرف سی باقاعدہ ڈیکلریشن ملی ہوئی اے۔ ''ہندکووان'' اخبار نہ صرف پشور بلکہ اندرون تے بیرون ملک بی بذریعہ واٹس ایپ 2000 سی زیادہ لوکاں نُوں پچوایا جاندا وے۔ اس اخبار اچ نہ صرف گندھارا ہندکو اکیڈمی دی مختلف سرگرمیاں دے حوالے نال خبراں تے تصویراں شامل کیتیاں جاندیان بلکہ سیاسی، سماجی، ادبی تے علاقائی مسئلے تے مسائل دے حوالے نال بی خبراں تے کالماں نُوں اس اخبار دی زینت بنڑایا جاندا وے۔

کاروباری حضرات سی گزارش اے کہ اپڑے کاروبار دی آن لائن تشہیر وسے تے دنیا دے کونے کونے اچ پہنچانڑیں وسے ''ہندکووان'' اخبار اچ اپڑا حصہ پاؤ تے ساڈوں اپڑی خبراں تے اشتہارات پچواؤ۔ ''ہندکووان'' اخبار اچ تواڈے اشتہارات انتہائی مناسب قیمت اچ مہینے اچ 4 واری اخبار دے صفحات اچ 4 کلر اچ لگائے جاسُن۔

اپڑی خبراں تے اشتہارات دے حوالے نال مزید تفصیل جانڑنے وسے درج ذیل واٹس ایپ نمبر تے رابطہ کرو تے ہندکووان اخبار دا حصہ بنڑو۔

محمد نعمان قیوم | 0314-9048111

PAGE-2

ہفت روزہ
ہندکووان پشاور

Role of Contemporary High-Tech in Promotion of Mother Languages

Omer Rauf , Muhammad Adil
(Peshawar)

Abstract:
This paper discusses importance of mother languages, the role of technology in promoting them and how local communities can play an important role to learn and promote their mother languages with the help of computer technology.

Introduction:
It has been estimated by numbers of research papers, articles, journals, books that roughly 90 % of worlds approximately 6000 languages are on edge of extinction within the next 100 years. (e.g, Robins and Uhlenbeck 1991: Krauss 199; Crystal 2000: Nettle and Romaine 2000: Gibbs 2002; Abley 2003; Dalby 2003). Some linguistics thinks that approx. 50 % of the world known languages has extincted over the past 500 years. Nettle and Romaine (2000: 2). Crystal (2000: 10) predicts that in every two weeks one language may disappear over the next 100 years. If all of the above is true, then very few languages will survive and have secure future.

Mother language has played a considerable part in creation and development of people's identity. As we Know that natural resources are vital for a sustainable life, so we care about them a lot. Similarly, we should consider our mother language as a natural resource because they are an important part of our local eco system that we must support in order to sustain global diversity.

Recent advancement in technology such as laptops, tablets, smart phones, is changing people lives. It is not only helping us in thinking new way but also helping us in doing day to day activities in a better way, easily, quickly and with much lower cost. Whether its learning new things, socializing with other people, spreading out news views, communicating around the world, thus technology is taking us to new level.

Warschauer (1998) and Hartle-schutte and Nae'ole-Wong (1998) mentioned that these advancement in technology are playing a significant role in promotion of mother languages especially in preserving them, content development and their promotion, and different modes of communication.

Role of High Tech in Promotion of Mother Languages:
Due to the rapid advancement in technology, local communities are converting and storing paper-based contents (newspapers, documents, books etc.) into digital files to make sure that these paper-based materials does not deteriorate. Local communities are highly concerned that something should be done for the information that was traditionally passed orally from one generation to other in their mother languages. "The risks of sharing information are less dangerous at the present time thanthe risk that it may otherwise be lost forever" Dauenhauer & Dauenhauer (1998) (p.92).If we convert, store and share all this information using technology (Software, databases, etc.), indigenous languages, tradition and culture will not only be promoted globally but preserved for the future generations.

In order to promote their mother languages, local communities have embraced different technologies, from audio/video to multimedia, software's to mobile apps and local storage to cloud computing (Penfield, Cash, Galla, Williams & Shadow Walker, 2006).

With the invent of internet, information and communication technology has been developed rapidly which not only created authentic but also useful environment necessary to create, promote and disseminate content. High end advancement provides multimodal and human-computer interaction allowing speakers and learners to adapt to the modern world beyond the traditional keyboard and mouse input/output. The internet just like any language deals with the information resources and their use in communication, making it more useful to promote and educate language skills.

The advancement in mobile phones is by far the highest advancement in history of technology. It has embedded itself in the lives of every person. Its evolution from basic to smart phone was based on growing necessity & expectation of users as well as high end technological advancements. As a result, we now have slim, stylish, colorful smart phone which is also easy to carry around. Smart phone does not only mean a handset but tablets, net books, wearable technology (likes mart watches, virtual reality glasses, etc) also comes in its definition.

To be continued

گوشہ ادب

نعت — سید سعید گیلانی

صفت کراں میں پاک نبی دی میری کیہہ اوقات
آپے سائیں کرم کرن تے ہو جاندی اے نعت

آپ آئے تا کفر انھیرے نورو نوری ہوئے
نہیں تا اج بی کعبے دے وچ ہوندے لات منات

ہک واری جیہا سچے دل نال پڑھ لوے نبی دا کلمہ
میرا تے ایمان اے سمجھو ہو گئی اُزی نجات

اسی تا دُنیا تے جینے آں آپ دے لئو دا صدقہ
باقی ایہہ اسلام تا تواڈے لئو دی اے کرامات

جیہڑا آپ دے لڑ لگیا دے اُزا بیڑا پار
کسے میدان اچ ہو نہیں سکدی اُنوں کدی بی مات

میرے تے بی نظر کرم دی با دیو میرے آقا
میرے عاجز تے بی ہووے رحمت دی برسات

زندگی میری بندگی میری شاعری بی اے میری
صدقہ آپ دی ذات دا وے حسنین دی اے خیرات

ہر اک نبی نے معجزہ دس کے منوایا وے اپنوں
سواڈے تے کردار نے آقا جیتی اے کائنات

کلمہ گو واں تے وت آقا ٹُٹے غماں دے پہاڑ
کیہرے پاندی پھر دی اے سانوں ظلم دی کالی رات

شکر کراں میں لکھ لکھ واری کیوں نہ یار سعید
آپ دی نسبت پا کے میری اُچی ہو گئی ذات

غزل — سکندر حیات سکندر

زلفاں نوں لہرا کے ویکھ
اکھیاں اچ اکھیاں پا کے ویکھ

ہو جا ساں قرباں تیرے تو
ہک واری ازما کے ویکھ

راہواں دے وچ پُھل وچھاساں
میرے دل تو آ کے ویکھ

میرے دل دا ٹکڑا ویں تو
تو بی منوں چاہ کے ویکھ

کھنگھرو بنڑنے سی نہ چھک ساں
کدی تا نچوا کے ویکھ

غزل — محمد نواز صابر

ہر اک دل اچ شور غوغا وے
کس دے دل اچ ہک خدا وے

مطلب دی اے دُنیا ساری
اج کتنی مجبور وفا وے

کیوں تو خدا بدلاندا رہنیں
من لے تو بس ہکو خدا وے

بس جنت اے مومن وسطے
بس دوزخ کافری دی جا وے

خاک ملے اُزی چوکھٹ دی صابر
کیہڑی ساڈی ہور دُعا وے

سٹیج فیسٹیول اُردو ڈرامہ: اجنبی
(دوئی قسط)

پروڈیوسر: جاوید جمال — ہدایات: طارق نوید

ضمیر خان نی چا ہندا کہ او ملک سر بلند خان کول رات روے۔ کیونکہ اس نوں اس سی سونا بنڑاڑیں دا فارمولا حاصل کرنے دی جلدی آئی۔ مگر او ملک سر بلند دے اگے بول نی سکدا آیا۔ اس خاطر او داؤد نوں اتھے چھوڑ کے چلا آندائے مگر پریشان رہندائے۔ ملک سر بلند خان داؤد نوں حجرے دے ہک کمرے وچ سوا دیندئے تے نال ای اس دے بارے وچ سوچدا رہندائے۔ کہ ایہہ بندہ حقیقت وچ کونڑے تے ہوسکدا ئے کہ جڑی بوٹیاں وٹولنے دے بہانے تے اتھے کسے ہور مقصد واسے آیا ہووے او آپڑے شک دور کرنے واسے رات دے پچھلے پہر اس دے کمرے وچ جاندائے تے کونٹی تے لٹکے ہوئے اس دے کوٹ تے واسکٹ دی تلاشی لیندائے۔ اس نوں اس دیاں جیباں وچ اس دے شناختی کارڈ تے پیسیاں دے علاوہ کوئی شے نی ملدی۔ او ایہہ دونوں شیواں واپس اسدی جیب وچ رکھ دیندائے تے چلا جاندائے سویلے ناشتے دے ٹیم تے ملک سر بلند خان اس دے کول بیٹھدائے تے ادھر ادھر دیاں گپھلاں کر دے ہویاں داؤد نوں کہندائے کہ میریاں زیناں بہت اُن مگر اناں سی منوں کوئی خاص فیدہ نینگا۔ منوں کوئی چنگا جیا کاروبار بتا جس چو منوں چار پیسے ملن داؤد سوچدائے کہ ضمیر خان سی ملک سر بلند خان دی زمین بی بہت اے تے ایہہ پورے گراں دا ملک بی اے۔ او فارمولا کیوں نہ میں اس نوں دے دیواں۔ او ملک سر بلند خان نوں کیندائے میرے کول تہواڈی زمین سی سونا بنڑاڑیں دا فارمولا روے میں تہوانوں دے سکناواں ایہہ سنڑ کے ملک سر بلند خان حیران ہوندائے تے کہندائے ڈوڈے سی سونا کسراں بنڑسکدا ئے؟ داؤد کیندائے میں بنڑا کے دیناواں ملک سر بلند خان کیندائے ٹھیک اے بنڑا دے۔ داؤد ناشتہ کر کے شہر جاندائے تے کہہ جاندائے میں شام تک آجاساں ضمیر خان ملک سر بلند خان دے حجرے آندائے۔ داؤد نوں چھپڑیں واسے ملک سر بلند خان اس نوں کیندائے کہ او ہک ادھ دن ہور میرے کول رہسی۔ ضمیر خان مایوس ہو کے چلا جاندائے۔ داؤد شہر سی کش سامان لیکے آجاندائے تے کمرے وچ اندر وبوا کنجی کر کے بہت ساری افیم لیکے بیٹھ جاندائے لیبارٹری وچ دوا بنڑاڑیں شروع کر دیندائے۔ ملک سر بلند خان بار حجرے وچ ٹہلدائے تے بے چینی نل اس دا انتظار کردائے۔ داؤد کمرے سی بار آندائے تے تھال وچ چٹی دوا لیاکے اس دے اگے رکھدائے تے کیندائے لو جی سونا تیار ہوگیائے۔ ملک سر بلند خان دوا ول دیکھ کے کہندائے ایہہ تا کوئی دوا وے۔ داؤد کیندائے ایوئی سونا وے بلکہ اس دی قیمت سونے سی بی بہت زیادہ وے۔ اگر تسی افیم سی ایہہ پوڈر بنڑاؤ تا تسی نوٹاں نل بوریاں پھر لیسو۔ ایہہ او پوڈرائے کہ اس نوں ہک وار بندہ چکھ لوے تا آپڑیاں جائیداداں ویچ کے بی اس نوں خریدا ریسی۔ او ملک سر بلند خان نوں اس دی پوری تفصیل بتاندائے ایہہ سنڑ کے ملک سر بلند خان کہندائے۔ ایہہ تا واقعی نوٹ چھاپڑیں دی مشین اے داؤد کہندائے اس دا فارمولار منے ضمیر خان نوں نی دتا مگر تہوانوں دیناواں میرے نل فارمولے دا سودا کرلو۔ ملک سر بلند خان سوچدائے تے وت کیندائے ٹھیک اے مگر اس دا فارمولا کتھے وے؟ داؤد آپڑے سر تے انگلی رکھ کے کیندائے۔ ایہہ فارمولا میرے کول لکھا ہویا نینگا صرف میرے دماغ وچ اے تسی سودا کرو میں تہوانوں لکھ کے بی دینا تے تہواڈے سامنڑے توانوں بنڑا کے بی دیناواں۔ ایہہ سنڑ کے ملک سر بلند خان بندوخ چکدائے تے اس دی نالی اس دے سر تے فٹ کر دیندائے داؤد گھبرا کے کہندائے۔ ایہہ پئے کیہہ کر دیو ملک صیب؟ ملک سر بلند کہند اے میں اس دماغ نوں ای بارود نل اڈا دیناواں جس وچ ایہہ فارمولا وے۔ داؤد ڈر کے کیندائے نئیں نئیں منوں نہ مارو میں ایہہ فارمولا تہوانوں بغیر پسیاں دے دیناواں۔ مگر سر بلند خان گولی چلا کے اس دا سر پھاڑ دیندائے۔ ضمیر خان دوڑدا ہویا آندائے تے داؤد دی لاش دیکھ کے ملک سر بلند خان نوں کیندائے ایہہ تہوانے کیہہ کیتائے۔

(جاری اے)

پشور — ڈاکٹر خادم ابراہیم

اس دے گلی کوچیاں وچ خوشبو رچدی وسدی اے
پھلاں دی مہک اے اس اچ چڑیاں دا ہک شورا اے
پشور میرا پشور اے اس ورگا نہ کوئی ہور اے

ہندکو، مسلم، سکھ، عیسائی مل جل کے سب رہندے وُن
سب نوں مل دا پیار اے اتھے نہ کوئی سینہ زورا اے
پشور میرا پشور اے اس ورگا نہ کوئی ہور اے

ہندکو، پشتو، فارسی اتھے سارے اچھی بول دین
پکے وُن یارانے اتھے دل اچ نہ کوئی چور اے
پشور میرا پشور اے اس ورگا نہ کوئی ہور اے

شہر گل لقب اس دا ملک دا اٹھواں شہر اے
قہوہ تے کواباں والاں آپڑا اس دا طور اے
پشور میرا پشور اے اس ورگا نہ کوئی ہور اے

پھلاں والے شہر دی تاریخ بڑی پرانڑی اے
سولہ وُن دروازے ازے سب دا آپڑا زور اے
پشور میرا پشور اے اس ورگا نہ کوئی ہور اے

شیراں تے دلیراں ورگے رہندے سب پشوری
سونڑے موٹے تازے گبرو نہ کوئی کمزور اے
پشور میرا پشور اے اس ورگا نہ کوئی ہور اے

حرفی — سائیں احمد علی

پنڈت بوچھار وچ غرق ہو گئے
عمل ماردِ پدر گزران سیں اے

سحر گر کمال سیں پاک کیتے
توڑا برج عناد جولان سیں اے

ہک دی چمک نال اوج عروج دِسیا
نہیں پاتال وچ نفع نقصان سیں اے

عزت غیر دی عشق دا ویر سائیاں
شہرت یار دی عیدِ قربان سیں اے

منظوم ہندکو ترجمہ قرآن پاک

آیت نمبر-144

اے محمدؐ قبلے خاطر
تواڈی خواہش سمجھ نے آں
آسمان طرف بار بار ویکھڑاں
تواڈی تڑپ تے دعاواں
منظور ہوئیاں قبلہ بدلا
مسجدالحرام قبلہ وے
نیت کرو نماز پڑھو
رخ آ پڑا ہنڑ کعبے کرو
سجدہ رکوع نماز پڑھو
کعبہ مرکز تواڈا ہویا

۔،۔،۔،۔،۔،۔

آیت نمبر-153

ایمان والو رہو ہمیشہ
ثابت قدم اللہ واسے
نعمتاں اتے شکر کرو
جو بھی مشکل آوے درپیش
دشمن جو بھی زور لگاوے
ثابت قدم ہمیشہ رہوو
مدد لیوو نمازاں سی
اللہ تعالیٰ اناں نال اے
جو بھی ثابت قدم رہندین
مشکل اگے سر نی سٹ دے

۔،۔،۔،،۔،۔،۔،

محمد ضیاء الدین

ہندکو مہتل

جتنا بڑا سِر اِتنی بڑی سردردی

الفاظ معنی: بڑا سِر (بڑا سر)
اردو ترجمہ: امیر لوگوں کی ذمہ داریاں بی زیادہ ہوتی ہیں
عنوان: ذمہ داری
مدعا: ذمہ داری زیادہ ہونڑاں
مطلب: اس مہتل دا مطلب اے وے کہ جیہڑا جتنا مالدار ہوسی اُس نوں اُسی طراں ای آپڑے مال دا غم بی لگا ہوسی، یا جیہڑا آدمی جتنا سمجھدار ہوسی اوہ اُتنا ای سوچ سوچ کے آپنوں چھلا کر لےسی۔

دُنیادی تیسری بہترین یونیورسٹی تے گندھاراہندکوبورڈ

اللہ ربّ العالمین دا فضل اے کہ گندھارا ہندکو بورڈ پشاور گذشتہ ۳۳ سالاں سی ہندکو زبان وادب دی بے لوث خدمت پیا کردے۔ اَج جتھے بی ہندکو زبان دا نام آندا وے اُس دے نال گندھارا ہندکو بورڈ دی مثال لازماً دِتی جاندی اے کیوں کہ ہندکو، ہندکووان تے گندھارا ہندکو بورڈ لازم تے ملزوم اُن تے ایہہ ساڈا دعویٰ نینگا بلکہ دُنیا دی تیسری بہترین درس گاہ Stanford University of California دا دعویٰ وے۔ ساڈے وسے اوہ لمحہ کسی اعزاز سی کہٹ نی اَیا جدو ساڈے نال امریکہ سی سٹین فورڈ یونیورسٹی دے ہِک نمائندے محمد یونس نے ہندکو زبان وادب دے حوالے نال رابطہ کر کے بتلایا کہ یونیورسٹی دی ریسرچ دے مطابق ہندکو زبان وادب دے حوالے نال اِس وخت سب سی وڈّا تے مستند ادارہ گندھارا ہندکو بورڈ پشاور اے اِس وسے اَسی تواڈے نال یونیورسٹی دی کونسل دی ہدایت تے ہِک اجازت لینڑے وسے رابطہ پئے کرنے آں کہ گندھارا ہندکو بورڈ دی طرف سی سانوں تحریری طور تے اجازت دِتی جاوے کہ ہندکو زبان بولنے والےنوں ''ہندکووان'' کئیا جاندا وے کیونکہ ساڈی یونیورسٹی دی لائبریری اچ گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت شائع شدہ کتاباں دی Catalonging دا عمل جاری اے تے ایہہ کتاباں یونیورسٹی نے کانگریس لائبریری (قائم شدہ 1898ء) سی حاصل کیتی آں وُن، ایہہ ساڈے وسے ہِک مزید اعزاز اَیا کہ گندھارا ہندکو بورڈ دِی کتاباں کانگریس لائبریری اچ بی موجود اُن۔ یاد رہوے کہ ''ہندکووان'' دا لفظ بی گندھارا ہندکو بورڈ نے ہی ہندکو زبان بولنے والے آں نوں دِتا وے کیونکہ اِس سی پہلے ہندکو بولنے والے نوں کدی پشوری، کدی ہندکی تے کدی پنجابی کئیا جاندا، برے اج گندھارا ہندکو بورڈ دی کاوشاں نال دُنیا دے ہر کونے اچ ہندکو زبان بولنے والے نوں ہندکووان کئیا جاندا وے۔

پاکستانی زباناں دی مثالی اکیڈمی

سُخن سمندر
محمد ضیاء الدین
mziapishori@gmail.com

1993ء اچ گندھارا ہندکو بورڈ دا قیام عمل اُچ آیا تے ڈاکٹر ظہور احمد اعوان صیب بورڈ دے پہلے چیئرمین مقرر کیتے گئے، اُناں دی سربرائی اچ ہندکو زبان دی ترویج و ترقی دا آغاز کیتا گیا جس دا تسلسل اج تک کامیابی نال جاری و ساری اے۔ گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت ای 2015ء اچ گندھارا ہندکو اکیڈمی دا قیام عمل اُچ لیایا گیا تے جناب اعجاز احمد قریشی دی رہنمائی اچ تھوڑے ای عرصے اچ گندھارا ہندکو اکیڈمی کامیابی دی پوڑیاں چڑھدی ہوئی بلندیاں تے پہنچ گئی۔ حکومت خیبر پختونخوا نے فیصلہ کیتا کہ گندھارا ہندکو اکیڈمی دے سارے انتظام وانصرام گندھارا ہندکو بورڈ کرسی۔ چونکہ اے صرف ہندکو زبان دی اکیڈمی ائی لیکن اس اُچ پاکستان اُچ بولی جانڑیں ولی ہر زبان وسے کم کر کے گندھارا ہندکو اکیڈمی نے اک مثال قائم کر دتی۔ ہونڑاں تا اے چائیدا ایا کہ صوبائی حکومت گندھارا ہندکو اکیڈمی دے تحت ہونڑیں ولے کم دی ستائش کر دی، شاباشی دتی جاندی، صوبائی تے مرکزی حکومت اس وسے فنڈ مہیا کر دی لیکن باوجود 2022ء اچ گندھارا ہندکو اکیڈمی وسے گورنمنٹ فنڈ بند کر دتے گئے تے پچھلے چار سال سی گندھارا ہندکو بورڈ آپڑی مدد آپ دے تحت کہٹ وسائل تے اک لو پروفائل تے نجی لیول تے سارے انتظامات بخوبی انجام دیندا پیا وے، جس اُچ کتاباں دی ریسرچ، تحقیق، تخلیق، کتاباں، رسالے آں، نیوز لیٹرز دی چھپائی دا کم بی شامل اے۔ اس دے علاوہ ہندکو زبان دی پہلی ہندکو لغت، قرآن پاک دا منظوم ہندکو ترجمہ بی گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت شائع کیتا گیا۔ اے سارے کم اُس وخت گندھارا ہندکو بورڈ نے انجام دتے ائے جدو گندھارا ہندکو اکیڈمی دا وجود نی ایا۔ اعجاز احمد قریشی دی ہدایات، رہنمائی تے تعاون نال گندھارا ہندکو اکیڈمی دی شروعوات ڈینز ٹریڈ سنٹر پشاور صدر اُچ کیتی گئی ائی، ہونڑ موجودہ دور اُچ گندھارا ہندکو اکیڈمی اک نویں دور اُچ داخل ہو چکی اے تے حکومت گندھارا ہندکو اکیڈمی دے اُمور چلانڑیں وسے فنڈ جاری نی کر دی پئی، تے گندھارا ہندکو بورڈ آپڑی مدد آپ دے تحت کہٹ وسائل دے باوجود ہندکو زبان دی مزید ترویج و ترقی وسے سارے اُمور کامیابی نال سرانجام دیندا پیا وے کیوں کہ پچھلے 33 سالاں اچ گندھارا ہندکو بورڈ تے گندھارا ہندکو اکیڈمی نے جس محنت نال جو مقام بنڑایا وے تے جیہڑا کم کر کے کامیابی سمیٹی اے اوہ سارا کم تباہ برباد، ضائع یا تار او یرانہ ہو جاوے، اس سارے کم نوں محفوظ رکھڑیں وسے سانوں قربانی دینڑاں ہوسی، ساڈی اے ای کوشش اے کہ گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی نوں قائم رکھی ایں، اس مقصد دے حصول وسے گندھارا ہندکو بورڈ دے جو ممبران مالی تعاون کر دے پئین میں اُناں نوں سیلوٹ تے سلام پیش کرناواں تے جو ممبران مالی تعاون نی کر دے پئے میں اُناں سی اپیل کرناواں کہ تسی بی اگے ودھ کے گندھارا ہندکو بورڈ تے اکیڈمی نوں مزید مضبوط بنڑاڑیں اچ آپڑا کلیدی کردار کروتا کہ پچھلا 33 سالہ سفر کامیابی تے تسلسل نال جاری و ساری روے، گندھارا ہندکو اکیڈمی نوں آپڑے کم دے بل بوتے تے سٹیٹ آف دی آرٹ اکیڈمی دا خطاب سی بی نوازا گیا۔ کئی لوکاں دا اے خیال اے کہ اے سٹیٹ آف دی آرٹ اکیڈمی اک ای چھٹکے نال زمین تے منہ دے پارتھہ کے ختم ہو جاسی۔ انشاء اللہ اے سٹیٹ آف دی آرٹ اکیڈمی کدی ختم نہ ہوسی تے اسی طراں قائم ودائم رہ سی۔ 2005ء اچ جدو پہلی ہندکو کانفرنس دا انعقاد کیتا گیا ایا تے اُس وخت بی سانوں کوئی حکومت سپورٹ حاصل نی ائی، ڈاکٹر عدنان گل صیب ساڈے کریمی آفس اُچ تشریف لیائے تے میرے نال مخاطب ہوئے تے پچھا کہ ضیاء الدین صیب کانفرنس وسے کتنا فنڈ جمع ہو گیا وے اُناں دے اس سوال دے جواب اُچ اُناں نوں کہیا کہ ڈاکٹر صیب اجلا تک تا اک لکھ روپے بی پورے نی ہوئے تے اُناں نے کہیا کہ فیر ہندکو عالمی کانفرنس دا انعقاد کسراں ممکن ہوسی جس تے منے اُناں نوں کہیا کہ ڈاکٹر صیب اے کانفرنس عزم نال منعقد ہوندی اے پیسے آں دی کوئی وقعت نی ہوندی۔ پیسے نہ ہونڑیں دے باوجود پہلی ہندکو کانفرنس عظیم الشان طریقے نال منعقد کیتی گئی۔ اسی طراں گندھارا ہندکو بورڈ دے تحت قائم ہونڑیں ولی گندھارا ہندکو اکیڈمی بی قائم و دائم رہ سی تے ترقی دا اے سفر ہمیشہ جاری رہ سی۔

عالمی طاقت دا چوتھا مرکز

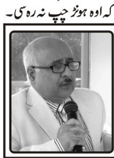
عقیقِ عتیق
عتیق صدیقی
hindkowanweekly@gmail.com

اتوار نوں اسرائیل دے حملے دے بعد کہیا جاندا پیا وے کہ تہران دی نوی قیادت دو مہینے پہلے دی جنگ بندی ختم کر کے امریکہ تے اسرائیل سی ترے مہینے پرانڑی جنگ دوبارہ شروع کرنا چاہندی اے۔ اٹھائیس فروری نوں امریکہ تے اسرائیل نے ایران دے طول وعرض اُچ مشترکہ حملے کر کے جیہڑی تباہی مچائی ائی۔ اس دے بعد عام تاثر اے ای ایا کہ ایران اٹھ اپریل دی جنگ بندی نوں برقرار رکھڑیں دی پوری کوشش کرسی۔ برّے ست جون نوں ایران نے اسرائیل دے شمالی علاقے تے حملہ کر کے اک خطرناک دُشمنڑ نوں صرف للکارا وے بلکہ اس دی معاون عالمی طاقت نوں بی اک نواں پیغام پیچا وے، پیر نوں ایرانی پارلیمنٹ دے سپیکر باقر قالیباف نے آپڑے ایکس اکاؤنٹ اُچ لکھا وے کہ ''اَسی سفارتکاری دی زبان نوں ترجیح دینے آں برّے دوئی زباناں اَسی زیادہ اچھے طریقے نال بول سکنے آں''۔ پیرای دے دن ایران نے امریکہ دا اک اپاچی ہیلی کاپٹر مار گرایا۔ صدر ٹرمپ نے کہیا وے کہ اوہ اس حملے دا بوت جلدی جواب دے سُن، اسی دن ایران دے وزیر خارجہ عباس عراقچی نے کہیا کہ بیرونی طاقتاں نوں اتھوسی چلے جانڑاں چائیدے کیوں کہ کسی بی حادثے یا اناں دی آپڑی غلطی دی وجہ نال اناں دا نقصان ہوسکدا وے۔ ایران دی اعلیٰ قیادت دی طرف سی دتے گئے اے دونوں بیانات ظاہر کر دین کہ تہران دی نوی قیادت دُشمنڑاں دی جارحیت دے جواب اُچ چُپ رہنڑیں دی پالیسی نوں بدلا چکی اے۔ جنوری 2020 اُچ جدو پاسداران انقلاب دے کمانڈر میجر جنرل قاسم سلیمانی نوں صدر ٹرمپ دے حکم تے بغداد ائیر پورٹ تے اک ڈرون حملے اچ ہلاک کیتا گیا تے اس دے جواب اُچ اُس وخت دے سپریم لیڈر آیت اللہ خامنہ ای نے چپ پکڑی ائی۔ اسی طراں جولائی 2024ء اچ اسرائیل نے تہران اُچ اک میزائل حملے کر کے فلسطینی رہنما اسماعیل ہنیہ نوں ہلاک کر دتا ایا۔ تہران دی حکومت نے اس دے جواب اُچ بی کوئی عسکری کاروائی نی کیتی ائی۔ برّے ہونڑ بیروت دے مضافات اُچ اسرائیلی حملے دے جواب اُچ ایران نے براہ راست اسرائیل تے حملہ کر کے اے پیغام دتا وے کہ اوہ ہونڑ چپ نہ رہ سی۔ ماہرین دے مطابق اس حملے دے بعد خلیجی ممالک دی جنگی بساط اُچ اک گہرا اثر رکھڑیں ولی تبدیلی آ گئی اے۔ نظر اے آندا پیا وے کہ تہران دی نوی قیادت اے سمجھ دی اے کہ ہونڑ تنگل جارحانہ طرز عمل اناں وسے نہ صرف مفید ثابت ہویا وے بلکہ اس نوں دُشمنڑاں نوں دفاعی حکمت عملی اختیار کرنے تے مجبور کیتا وے۔ اس حملے دا اے مفہوم بی لتا جاندا پیا وے کہ ایران بیروت دے مضافات تے ہونڑیں ولے کسی بی حملے نوں تہران تے حملہ من سی اسرائیل جد تنگل بیروت سی دور جنوبی لبنان دے گراں تے حملے کر دا رہیا ایران نے اس دا جواب نی دتا برّے بیروت دے مضافات دا علاقہ حزب اللہ دا گڑھ اے۔ اس تے حملے دے جواب اُچ ایران دی خاموشی اے ظاہر کر دی اے کہ اس نوں آپڑے سب سی وڈی اتحادی دے نقصانات دی کوئی پرواہ نینگی، برّے ستمبر 2024ء اچ جدو اسرائیل نے حزب اللہ دے سربراہ حسن نصر اللہ نوں اک فضائی حملے اچ ہلاک کیتا تے اس دے جواب اُچ بی ایران نے اسرائیل تے حملہ نی کیتا ایا۔ ہونڑ صورتحال یقیناً بدل چکی اے۔ شکاگو یونیورسٹی اچ پولیٹیکل سائنس دے پروفیسر رابرٹ پیپ نے ست اپریل نوں نیویارک ٹائمز اُچ شائع ہونڑیں ولے اک مضمون اُچ لکھا ایا کہ ''روایتی دانش دے مطابق دُنیا اچ طاقت دے ترے مرکز اُن۔ امریکہ، چین تے روس، برّے اے مفروضہ ہونڑ غیر متعلق ہو گیا وے، ہونڑ ایران عالمی طاقت دے چوتھے مرکز دے طور تے سامنڑیں آ گیا وے'' پروفیسر رابرٹ پیپ دے مطابق ایران معاشی تے عسکری اعتبار نال اناں ترینوں طاقتاں دے مقابلے اچ نہایت کمزور اے۔ برّے اس دے دُنیا دے اہم ترین آبی رستے آبنائے ہرمز تے کنٹرول نے اس نوں عالمی طاقتاں دی قطار اُچ شامل کر دتا وے۔ پوری دُنیا نوں خلیجی ملکاں سی سپلائی ہرنڑیں ولے تیل تے ایل این جی یعنی Liquieified Natural Gas دا پنجواں حصہ اس نوں آبی رستے آں سی لنگ دا وے۔ مغربی تے خلیجی ملکاں دی کوشش دے باوجود اس رستے دا کوئی متبادل تھونڈا نی جاسکدا۔ پروفیسر پیپ دی رائے اچ اگر ایران دا آبنائے ہرمز تے کنٹرول اگلے گُش مہینیاں تک برقرار رہندا وے تے اے عالمی نظام اُچ بنیادی تبدیلیاں دی وجہ بنڑ جاسی تے اس دا سب سی زیادہ نقصان امریکہ نوں ہوسی۔ بعض تجزیہ نگار کہندے وُن کہ ایران دا اس آبی رستے تے تسلط وختی اے تے امریکہ تے اس دے یورپی اتحادی بوت جلدی اس قبضے نوں ختم کر دے سُن۔ پروفیسر پیپ دی رائے اچ اے توقع اک وہم اے۔ اس دی تہہ اچ اے مفروضہ وے کہ ایران نوں مسلسل اس گزرگاہ دی نگرانی کرنا ہوسی جو کہ اس دے وسے ممکن نہ ہوسی۔ برّے اَسی ویکھ چکے آں کہ ایران آبنائے ہرمز دی مسلسل نگرانی کیتے بغیر بی اس تے آپڑا قبضہ برقرار رکھ سکدا وے۔ اس دا اے مطلب نینگا کہ ایران اس آبنائے چو جانڑیں ولے ہر جہاز تے حملے کر دا پیا وے بلکہ اناں حملے آں دی تھمکی نے ای تجارتی جہازاں نوں اس سی دور رہنڑیں تے مجبور کر دتا وے۔ انشورنس کمپنیاں، War Risk Coverage دی بنیاد تے آپڑی فیس اُچ کئی گنا اضافہ کر دتا وے۔ اس وجہ نال ایران دا آبنائے ہرمز تے کنٹرول مغربی ملکاں دے کاروباری اداریاں وسے صرف تجارتی خسارے دا معاملہ نینگا بلکہ اے اک پیچیدہ تزویراتی مسئلہ بنڑ چکا وے۔ امریکہ نوں اس آبی گزرگاہ تے آپڑا تسلط برقرار رکھڑیں وسے اتھے اک لمے عرصے تنگل موجود رہنڑاں پے سی۔ صدر ٹرمپ دی فطرت تے امریکی سیاست دے تقاضے اُناں نوں کسی بی لمی جنگ اُچ پے ڑیں دی اجازت نی دیندے پئے۔ بے یقینی دی اے کیفیت زیادہ دیر تنگل قائم نی رہ سکدی، خلیجی ملکاں نے اگر چین، روس تے ایران نال مل کے طاقت دی پرانڑی بازی نوں اُلٹا کرنے دی کوشش کیتی تے اے امریکہ دی اَسّی سال پرانڑیں عالمی نظام وسے بوت ای خطرناک ثابت ہوسی۔ صدر ٹرمپ اس خطرے سی اچھی طراں واقف اے اس وسے اُناں نے اسرائیل نوں ایران دے حالیہ حملے آں دے جواب اُچ خاموشی اختیار کرنے دی تلقین کیتی اے۔ ہر کہنٹے بدلنے ولی اس صورتحال دے بارے اچ کوئی پیش گوئی نی کیتی جا سکدی۔ (بشکریہ روزنامہ آج پشاور) مترجم: بلال احمد

عوامی دانش تے لوک ادب

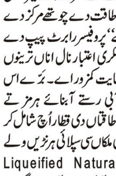
داد بیداد
ڈاکٹر عنایت اللہ فیضی
drfaizibalim@gmail.com

جدو دُنیا اچ سائنس تے ٹیکنالوجی دا دور نی ایا اس وخت عوامی دانش نال کم لتا جاندا ایا، کھوتے تے کن لٹکے ہوؤن تے لوک پیشن گوئی کر دے ائے کہ برفباری ہونڑیں ولی اے، کسی زیر زمین سرنگ دی لمبائی ناپڑی ہووے تے چوئے دے گلے اچ تہا گہ بندھ کے اندر چھوڑا جاندا ایا، چٹاناں تے رہنڑیں ولے پرندے اگر درختاں تے بسیرا کرنے وسے گراں دا رُخ کر دے تے بدل، انہیری تے مینہ دی پیش گوئی کیتی جاندی ائی۔ سورج چڑھنے تے ڈُبڑیں اچ سورج دی گزرگاہ وسے ہر گاں اچ نشان ہوندے ائے اناں نشاناں نوں ویکھ کے فصلاں دی بوائی کیتی جاندی ائی، نہر کڈنے وسے ندی یا چشمے چواڈنے ولے پرندیاں دی اُڑان نوں ویکھا جاندا ایا پرندیاں دا سایہ جناں رستے آں سی لنگ دا اناں رستے آں نوں نہر وسے لیول منا جاندا ایا۔ جس زمانے اچ سروے دے آلات نی ہوندے ائے لیول دا اے ای طریقہ ایا۔ خاص درختاں دے پتے فصلاں وسے جراثیم کش دعائی دا کم دیندے ائے اک گراں دا واقعہ مشہور اے، دھان دی پنیری نوں کیڑے لگ گئے دوائیاں نے کوئی اثر نی کیتا تے اک بڈھی نے آپڑے پوتڑے نوں کہیا تُو نیم دے پتے دھان دی پنیری اچ رکھ کے ویکھو، نیم دے پتے آں نال کیڑے ختم ہوئے، گراں ولے آں نے دادی اماں سی پچھا کہ توانوں اے کسراں پتہ چلا وے کہ نیم دے پتے آں نال پنیری دے کیڑیاں دا علاج ہوندا وے۔ دادی اماں بولی ساڈے نکے ہوندیاں ابا جان پنیری دے کیڑیاں دا اے ای علاج کر دے ائے۔ اک وار کسی گراں اچ وڈے میاں سی پچھا گیا کہ مہنگائی دے بارے اچ تواڈا کے خیال اے۔ وڈے میاں نے کہیا کہ کوئی مہنگائی نینگی جدو میں بارہ سال دا ایاں تے اک سیر اناج، اک درجن انڈے تے اک کُکڑی دے بدلے جتنا سودا آندا ایا اج میرا پڑپوتا مذکورہ جنساں دے بدلے اوئی سودا اُسی مقدار اُچ لے آندا وے۔ اے وڈے میں دی عوامی داش اے جس نوں معاشیات دے جدید ترین نظریات نے ٹھیک ثابت کیتا وے۔ اج نوبل انعام یافتہ پروفیسر امرتیاس اے ای کہندا پیا وے کہ جس دے ہتھ اُچ پیداوار دے ذرائع ہوسن اوہ افراط زر سی متاثر نہ ہوسی۔ آنڑیں ولے زمانے اچ غربی نوں ڈالر دی جگہ پیداواری ذرائع نال ناپا جاسی اے گُش مثالاں عوامی دانش دی ہمہ گیری ول اشارہ کر دیاں وُن، اس دانش نوں روایتی علم، لوک ادب، یا لوک ورثہ بی بولا جاندا وے اس روایتی علم و دانش نوں محفوظ کرنے وسے 1972 اچ لوک ورثے دا قومی ادارہ فیض احمد فیض دی تجویز تے قائم کیتا گیا ایا۔ 1970 تے 1980 دی دو دہائیاں اچ لوک ورثہ دے قومی ادارے نے پورے ملک چو لوک فنکاراں دا البم تیار کیتا۔ مقامی دستکاراں دی کونسل قائم کیتی۔ سالانہ لول میلہ دی صورت اُچ ہر سال عوامی دانش دے تحفظ تے فروغ دا اہتمام کیتا۔ دستاویزی فلماں دا سلسلہ جاری کیتا تے لوک ورثے تے تحقیقی کتاباں دی اشاعت دا انتظام کیتا، دفتر خارجہ دے تعاون نال پاکستان دا لوک ورثہ بیرون ملک پاکستانی سفارت خانے آں دے ذریعے پوری دُنیا اچ متعارف ہویا وے۔ اقوام متحدہ دی ذیلی تنظیم یونیسکو نے لوک ورثہ دے کم نوں منا وے، اس طراں گمنام فنکاراں نوں پرائیڈ آف پرفارمنس ملا، طفیل نیازی سی لے کے الن فقیر تنگل بے شمار فنکاراں نوں قومی اُفق تے نام کمانڑیں دا موقع ملا، لوک تماشہ اتنا مقبول ہویا کہ جنوبی ایشیا دے کئی ملکاں نے اس دی تقلید کیتی برّے 1990 دی دہائی دے بعد پاکستان دی عوامی دانش تے لوک روایات دے تحفظ دا کم پھیکا پے گیا، 2010 اچ برطانیہ سی آنڑیں ولے کنسلٹنٹ سلمان آصف نے ایف سکس اسلام آباد اُچ لوک ورثہ اشاعت کہار نوں لبا تے اناں نوں بتایا گیا کہ اشاعت کہار بند ہو چکا وے۔ اُناں نے گارڈن ایونیو شکر پڑیاں اچ لوک ورچہ دی ترے منزلہ لائبریری دا دورہ کیتا تے چالیس فٹ اُچی چھت دے تلے خوبصورت پوہنٹریاں دے نال خفیہ الماریاں اچ لکھاں کیستاں نظر آئے عمارت دِی ہلکے چانڑنے اچ اُناں نے سانڈ لائبریری دے محافظ سی پچھا کہ اے سب کے وے، اس نے کہیا کہ اے قبرستان اے تے اتھے پاکستانی فنکاراں دی لکھاں آوازاں دفن اُن، اناں دے ورثا نوں بے دخل کیتا گیا میرا کم قبراں دی رکھوالی اے سانڈ لائبریری تے نیشنل آرکائیو دا محافظ کوئی دانش ور بندہ ایا۔ اس نے اے نی کہیا کہ سیاسی مداخلت نے ادارے دا بیڑہ غرق کر دتا وے۔ کسی نے سچ کہیا کہ یاد ماضی عذاب اے اج منوں لوک ورثہ شکر پڑیاں دے عروج دا زمانہ یاد آندا وے۔ بانی ایگزیکٹو ڈائریکٹر عکسی مفتی نے کجئے کجئے نابغہ روزگار لوکاں دی ٹیم بنڑائی ائی، مطہر الاسلام، آدم نیر، اقبال جتوئی، شمیم زیدی، فاروق قیصر، نسیم اللہ راشد، خالد جاوید، محمد علی، یوسف ہارون تے کیمرہ مین ساجد منیر، اس ٹیم ہر ممبر لوک ورثہ نوں آپڑے بچے آں دی طراں چاہندا ایا۔ اج اک وار وت اس جذبے نوں جیندہ کرنے دی ضرورت اے۔ گلوبل وارمنگ نے دستکاریاں نوں خطرے سی دوچار کر دتا وے۔ موسمیاتی تغیر نے فنکاراں نوں نقل مکانی تے مجبور کیتا وے۔ سوشل میڈیا نے نوی نسل نوں روایتی علم تے ثقافتی ورثے سی دور کر دتا وے، اج ساڈی نسل نوں ٹام اینڈ جیری دے بجائے انگاک بانگاگ جئی کہانڑیاں سی روشناس کرنے وسے نویں سر سی کم کرنے دا تقاضا ہوندا پیا وے۔ اگر لوک ورثہ نوں اک وار وت عکسی مفتی دی طراں بصیرت، جذبہ تے مہارت رکھڑیں ولی قیادت مل جاوے تے عوامی دانش دا علم دوبارہ جیندہ ہو سکدا وے۔ (بشکریہ روزنامہ آج پشاور) مترجم: بلال احمد

خواجہ دل محمد ریاضی دان

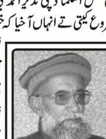
اختر شماریاں
محمد اختر نعیم
hindkowanweekly@gmail.com

اسی نکے ہوندیاں تے اساں دے بزرگ اساں نوں خواجہ دل محمد دی حساب، الجبرا تے جیومیٹری دی کتاباں دے کے آخدے کہ جس بی خواجہ صیب دی کتاباں پڑھیاں تے انہاں تے عمل کیتا تے اوہ کدی ناکام نہی ہوندا، اس ویلے تے اساں دی زیات توجہ نہ ہوئی ورے بعد بچ اساں کو اس کی اہمیت دا پتہ لگ گیا، ہونڑ اج دے حالات دیکھداں تے پتہ لگدے کہ اج کل کورس دی ترتیب نامکمل اے۔ ممتاز ریاضی دان تیشاعر خواجہ دل محمد نوں گذرے 65 سال لہنگ گئے۔ انہاں سنڑ سور فاتحہ دی منظوم تفسیر بی لخی اور ہندوں تے سکھوں دی مذہبی کتاباں دے منظوم ترجمے بی کیتے۔ پرانڑیں بزرگ بڈے فخر نال آخدے اسے کہ اساں سنڑ تے دل دا حساب پڑھے دے۔ خواجہ دل محمد ریاضی دان تے ماہر تعلیم ای نہ آسے بلکہ بچ چنگے شاعر بی اسے۔ خواجہ دل محمد 9 فروری 1883 کو لاہور دے کوچہ گیان، عقب کشمیری بازار بچ خواجہ نظام الدین دے کہار پیدا ہوئے تے 27 مئی 1961 نوں سرطان دی بیماری دے باعث فوت ہوگئے۔ انہاں سنڑ پنجاب یونیورسٹی توں ایم اے کرنا تو بعد 9 جولائی 1907 نوں اسلامیہ کالج لاہور توں ریاضی پڑھانا شروع کیتا۔ 1944 بچ اسی کالج توں پرنسپل دی حیثیت نال ریٹائر ہوئے۔ انہاں دے نامور شاگرداں بچ کشمیر والے شیخ عبداللہ، عبدالمجید سالک، مولانا غلام رسول مہر تے پروفیسر تاج محمد خیال، شیخ زاہد حسین) سابق گورنر سٹیٹ بنک (شامل آسے۔ خواجہ دل محمد سنڑ ریاضی دیاں 32 کتابیں لخیاں۔ ایہہ اتنی آسان عام فہم تے شگفتہ انداز بچ آسیاں کہ ریاضی توں ڈرنا والے بی آسانی نال ریاضی پڑھنا لگے۔ یہ اس قدر مقبول ہوئیاں کہ پنجاب دے علاوہ علی گڑھ، بمبئی تے مدارس یونیورسٹیوں دے نصاب بچ بی منظور ہو گئیاں۔ خواجہ دل محمد نے جتھے سور فاتحہ دی منظوم تفسیر روح قران لخی، اتھے ہندویاں دی مقدس کتا بھگوت گیتا دا دل کی گیتا دے ناں نال تیسکھاں دی مذہبی کتاباں جپ جی صاحب اور سکھہ منی صاحب دے بی منظوم ترجمے کیتے۔ خواجہ دل محمد پنجاب یونیورسٹی دے فیلو تے سنڈیکیٹ دے رکن بی رہے۔ بیس سال تک مسلسل لاہور میونسپلٹی کے رکن بی رہے۔ لاہور بچ دیال سنگھ کالج دے نال اوہ سڑک جہڑی نسبت روڈ نال آ کے ملدی اے، دل محمد روڈ آخی جلدی آسی ورے ہونڑ پتہ نہیں کہ اوہی ناں اے یا بدل گیا اے۔ انجینیرنگ والے ڈاکٹر مجد پرویز انہاں دے نواسے ہن، گلوکاری بی کردے ہن۔ خواجہ دل محمد دی تصانیف

درد دل 1938 آئینہ اخلاق (پچاس اخلاقی نظمیں) (1932 روح قرآن) سور فاتحہ کی منظوم تفسیر (1947 بوستانِ دل 1960 صد پارہِ دل) رباعیات (1946 ستاروں کا گیت 1917 گلزار معنی) اردو لغت (پریت کی ریت) دوہے (دِل کی گیتا) گیتا کا منظوم ترجمہ 1944 (جپ جی صاحب) منظوم ترجمہ (1945 سکھ منی صاحب) منظوم ترجمہ 1945 (روحانی نغمے 1953 دِل کی بہار) جاتکاں واسطے نظماں)

مولانا عبدالمجید سالک سنڑ آپڑیں خودنوشت سوانح "سرگزشت" بچ انجمنِ حمایت اسلام، لاہور دے ہک جلسے دا ہک دلچسپ واقعہ لخیا اے کہ "خواجہ دل محمد صاحب کوئی انیس بیس سال دے جوان آسے اور اسی سال انہاں سنڑ ریاضی بچ ایم - اے کر کے برادرانِ وطن دے اس طعنے دا مئر جواب دتا کہ مسلماناں کو حساب نہی آندا۔ خواجہ صاحب دی ہک خصوصیت خاص طور تے حیرت انگیز آسی کہ اوہ ریاضی جئے خشک مضمون دے نال بحرِ شاعری دے بی شناور آسے۔ اسی سال انہاں سنڑ ہک پاکیزہ مسدس "کلک گہربار" دے ناں نال پڑھی جس تے بچ زیات تے پرشور داد ملی۔ ہک جلسے بچ شمس العلما ڈپٹی نذیر احمد بی اسے، جدوں انہاں تقریر شروع کیتی تے انہاں آخیا کہ خواجہ دل محمد بچ ذہین تے لائق نوجوان ہے اور شاعری فی نفسہ بری چیز نہی ورے میں آخساں کہ جہڑا دماغ زیادہ عملی علوم واسطے موزوں اے اس نوں شعر دے بیکار شغل بچ ضائع نہ کیتا جلے۔

خواجہ دل محمد دا ہک شعر

موتی جس کو چاہیے، جل میں ڈبکی کھائے
ندی کنارے رونے سے موتی ہاتھ نہ آئے

خواجہ دل محمد دی جاتکاں واسطے نظم چنداماموں

چنداماموں آتے ہیں
دودھ کٹوری لاتے ہیں
ننھے پیارے بچوں کو
سکھ کی نیند سلاتے ہیں
باندھ کے ڈوری کرنوں کی
جھولے خوب جھلاتے ہیں
ننھے ننھے پھولوں پر
موتی سے برساتے ہیں
خواب کی میٹھی دنیا کی
ہم کو سیر کراتے ہیں
سیڑھی رکھ کر کرنوں کی
ندی آن نہاتے ہیں
موجوں میں لہراتے ہیں
ڈبکی خوب لگاتے ہیں
ہالا کھینچ کے بادل پر
سادھو سے بن جاتے ہیں
چتلی چتلی بدلی میں
چھپ کر دوڑ لگاتے ہیں
سونے والی دنیا پر
چپکے چپکے جاتے ہیں
ہنسنے والے تاروں میں
گیت خوشی کے گاتے ہیں

(دل کی بہار)

مشاعرے دی روایت۔۔۔حصہ سوم

اشعرنشر
سعید اشعر
hindkowanweekly@gmail.com

دھوئے پاسے کدے اساں مرزا غالب جیہی فلمی تشکیل آں دیکھاں تے اتھا مشاعرے دی چھلک ہک مختلف زاویے نال سامڑیں آندی اے۔ فلمی اظہار چونکہ بصری تے ڈرامائی ہوندے، اس آسطے اوہ مشاعرے دے ماحول آں زیادہ محسوس کروانڑاں دی کوشش کردے۔ دربار دا جاہ وجلال، شاعراں دی نشست و برخاست تے غالب جیہے شاعر دی فکری برتری۔ ایہہ ساریاں چیزاں ہک بناوٹی مگر مؤثر صورت بچ سامڑیں آندیاں نیں۔ اتھا حقیقت دی تاریخی باریکی توں زیادہ اس تاثر آں اہمیت دتی جلدی اے کہ مشاعرہ ہک باوقار، منظّم تے درباری تہذیب دا حصہ ایہا۔ نصیر الدین شاہ دی اداکاری غالب دے مزاج آں ہک خاص سنجیدگی دتی اے۔ جس نال دربار تے مشاعرے دی اوہ فضا ابھردی اے جتھا لفظ صرف تفریح نینھ بلکہ وقار تے فکر دا اظہار نیں۔ لیکن ایہہ وی ہک حقیقت اے کہ فلمی مشاعرہ اصل تاریخی مشاعرے دا عین عکس نینھ ہوندا، بلکہ اس دا ہک فنی تعبیری روپ ہوندے۔ دلچسپ گل ایہہ اے کہ جسلے انہاں دوآں آں ہک ساتھ دیکھیا جلے تے ہک مکمل تصویر بنڑدی اے۔ فرحت اللہ بیگ اساں آں محسوس شدہ تاریخ دیندے نیں، جبکہ فلم اساں آں دیکھی گیہی تاریخ فراہم کردی اے۔ ہک بچ لفظ ماضی آں زندہ کردے، دوئے بچ منظر ماضی آں مجسم کردے۔ انجو اس دور دے مشاعرے دی اصل خوبی وی سامڑیں آندی اے۔ اوہ صرف شاعری نینھ ایہا، بلکہ ہک مکمل تہذیب ایہی جس بچ زبان، اداب، طاقت تے احساس سارے ہک ساتھ ساہ کہندے ایہے۔۔۔ ایہہ اوہ دور ایہا جس بچ استاد شاعر کسی وی مشاعرے بچ اپڑیں شاگرداں دی پوری ہک فوج نال شرکت فرماندے۔ تاکہ مشاعرے دی فضا آں اپڑیں حق بچ رکھیا جلے۔ تے ایہہ ای پہلو اس دور دے مشاعرے آں محض ادبی محفل نوں بدھا کے ہک طرحاں دے ادبی میدانِ کارزار بچ بدل چھڑدے۔ اج اساں مشاعرے آں زیادہ تر نرم، شائستہ تے محض جمالیاتی روایت دے طور تا یاد کردے آں، مگر اس دے اندر رقابت، گروہ بندی، ادبی سیاست تے باقاعدہ طاقت دے مظاہر وی شامل ایہے۔ استاد شاعر صرف ہک فرد نینھ ہوندا ایہا۔ اوہ ہک پورا دبستان ہوندا ایہا۔ اس دے شاگرداں اس دی ادبی قوت، سماجی حیثیت تے شعری وقار دی علامت سمجھے جلدے ایہے۔ ایہہ ای وجہ ایہی کہ بڈے استاد جسلے مشاعرے بچ پہنچدے تے انہاں نال شاگرداں دی ہک نمایاں جماعت موجود ہوندی۔ ایہہ شاگرد صرف ادب سخڑاں آلے نینھ ہوندے ایہے بلکہ اپڑیں استاد دے ادبی محافظ وی سمجھے جلدے ایہے۔ انہاں دا کم موقع محل تا داد دینڑاں، مخالف شاعر دے اثر آں کم کرڑاں تے محفل دی فضا آں اپڑیں استاد دے حق بچ ہموار رکھڑاں وی ہوندا ایہا۔ ایہہ گل اس ویلے دے ادبی ماحول دی پیچیدگی آں ہور زیادہ نمایاں کردی اے کہ مشاعرہ صرف تخلیقی اظہار دی جائینھ ایہا بلکہ اتھا ادبی حکمتِ عملی وی چلدی ایہی۔ استاد شاعر اپڑیں شاگرداں آں صرف عروض، زبان تے محاورہ نینھ سخالدے ایہے، بلکہ ایہہ بھی سخالدے ایہے کہ ادبی دنیا بچ اپڑاں اثر کنجو قیم رکھڑیں۔ اسی آسطے بعض اوقات انجو وی ہوندا کہ کسی معروف شاعر دی مشہور زمین یا مقبول طرز آں کمزور کرڑاں جو گے ہک استاد اپڑیں قابل شاگرد کولوں اسی زمین بچ غزل کہلواندا، یا بعض روایتاں دے مطابق خود لخ کے شاگرد کولوں پڑھوا چھڑدا۔ مقصد ایہہ ہوندا کہ محفل بچ ایہہ تاثر پیدا کیتا جلے کہ فلاں شاعر دی انفرادیت ہونڑ باقی نینھ رہی یا اس دے انداز دی برتری آں تروڑیا جل ہکدے۔ گویا ایہہ صرف فنی مشق نینھ بلکہ ادبی مقابلہ وی ایہا۔ اس زمانے بچ زمین دی اہمیت بہوں زیادہ ایہی۔ کدے کسی شاعر دی ہک خاص زمین بچ آخی گیہی غزل بہوں مقبول ہو جلدی تے دوئے شاعراں آسطے اوہ ہک چیلنج بنڑ جلدی۔ فر اسی بحر، قافیہ تے ردیف بچ جواب آخڑاں محض تقلید نینھ سمجھیا جلدا ایہا بلکہ ہک طرحاں دا مقابلہ تصور کیتا جلدا ایہا۔ کدے کوئی شاگرد اپڑیں استاد دی رہنمائی بچ اس زمین بچ زیادہ مؤثر شعر آخ چھڑدا تے محفل فوراً اس دا نوٹس کہندی۔ اتھا دلچسپ گل ایہہ اے کہ اس ساری کشمکش دے باوجود فنی معیار آں بڈی اہمیت دتی جلدی ایہی۔ یعنی محض شور مچا چھڑڑاں کافی نینھ ایہا۔ شعر بچ واقعی قوت ہونڑاں چاہیدی ایہی۔ اسی آسطے اس ادبی رقابت زبان آں نکھاریا وی۔ شاعر مجبور ایہے کہ اوہ محض اپڑیں ناں تا نہ جلن بلکہ ہر وار اپڑیں فن دا ثبوت دیون۔ لیکن اس ماحول دا ہک منفی پہلو وی ایہا۔ بعض ویلیاں شاگرد اپڑیں استاد دی ادبی جنگاں دا حصہ بنڑ جلدے تے تخلیقی آزادی دے بجائے گروہی وفاداری زیادہ اہم ہو جلدی۔ اس توں مشاعرے بچ اوہ ای کیفیت پیدا ہوندی جیہڑی کدے کدے سیاسی یا درباری حلقیاں بچ دیکھی جلدی اے۔ یعنی فن نال طاقت تے اثر ورسوخ وی شامل ہو جلدے۔ فر وی، انہاں ای دشمنڑیاں اردو شاعری بچ ہک غیر معمولی زندگی پیدا کیتی۔ شاعر ہک دوئے آں پڑھدے ایہے، جواب دیندے ایہے، چیلنج کردے ایہے تے انجو زبان دے اندر مسلسل حرکت قیم رہندی ایہی۔ شاید اسی آسطے کلاسیکی اردو شاعری بچ اساں آں اتنی توانائی، برجستگی تے فنی چمک محسوس ہوندی اے۔ (جاری اے)

حیات آباد اُچ بچے آں دے جدید اسپتال دی تعمیر

ترے سو بیڈز تے مشتمل اسپتال اُچ ماہرین امراض و اطفال تعینات ہوسُن

پشور (ویب دیسک) صوبائی حکومت نے نویں مالی سال دے دوران حیات آباد اُچ بچے آں دے امراض دا جدید ترین اسپتال تعمیر کرنے دا فیصلہ کیتا وے۔ اس مقصد وسے فیز ٹو اچ جدید طبی آلات سی آراستہ اسپتال دی نوی عمارت بنڑائی جاندی پئی اے اسپتال اُچ اک ای چھت دے تلے بچے آں دے بارے اچ ساری بیماریاں دا علاج معالجہ کیتا جاسی۔ بتایا گیا وے کہ صوبائی حکومت دی طرف سی تیار کیتا گیا اے اک پُرانڑاں منصوبہ وے تاہم مالی مشکلات دی وجہ نال اس منصوبے تے کم نی ہو سکا وے جس نوں ہونڑ نویں مالی سال سی شروع کیتا جاندا پیا وے۔ ترے سو بیڈز تے مشتمل اسپتال اُچ بچے آں دی بیماریاں دے ماہر ڈاکٹراں نوں تعینات کیتا جاسی جس اُچ دل تے گردے دی بیماریاں بی شامل اُن۔

شہید بے نظیر ویمن یونیورسٹی اچ مرکزی لائبریری دا سنگ بنیاد

پشور (ہندکو وان نیوز) شہید بے نظیر بھٹو ویمن یونیورسٹی پشاور دی مرکزی لائبریری دی عمارت دا سنگ بنیاد رکھ دتا گیا۔ اس موقعے تے منعقدہ تقریب اُچ وائس چانسلر ڈاکٹر فرحت امین، یونیورسٹی حکام، فیکلٹی ممبران، انتظامی عملہ تے مزمان موجود ائے۔ ڈاکٹر فرحت امین نے علم، تحقیق، جدت تے تاحیات سیکھڑیں دے فروغ اُچ لائبریریاں دے کلیدی کردار دے اظہار خیال کیتا گیا تے کہیا کہ نوی مرکزی لائبریری علمی فضیلت دا اک جدید مرکز ہوسی، جو طالبات، محققین تے اساتذہ نوں معلوماتی وسائل، ڈیجیٹل ٹیکنالوجی تے اک سازگار تعلیمی ماحول تک بہتر رسائی دے سی۔ مرکزی لائبریری دی عمارت دا قیام یونیورسٹی دے علمی انفراسٹرکچر نوں مضبوط بنڑاڑیں تے تحقیق و فکری نشوونما دے کلچر نوں فروغ دینڑیں دے عزم دا مظہر اے۔

اسلام آباد: وزیراعظم شہباز شریف نال چیئرمین پیپلز پارٹی بلاول بھٹو زرداری وفد دے نال ملاقات کردے پئین

اسپتالاں اچ صحت کارڈ دے ذریعے او پی ڈی دی سہولت دینڑیں دا فیصلہ

سکیم یکم جولائی سی شروع کیتی جاسی، صرف بے نظیر پروگرام دے کارڈ ہولڈرز فیدہ لے سُن

پشور (ویب ڈیسک) صوبائی حکومت نے بے نظیر انکم سپورٹ پروگرام دے کارڈ ہولڈراں نوں اسپتال اُچ صحت کارڈ دے ذریعے او پی ڈی دی سہولت دینڑیں دا فیصلہ کیتا گیا وے۔ تاہم اے سہولت ابتدائی طور تے پنج ضلعیاں اچ دتی جاسی، اس سکیم نوں نویں مالی سال دے بجٹ اُچ شامل کیتا جاسی بتایا گیا وے کہ اس سی پہلے تجرباتی بنیاداں تے ضلع مردان اُچ اے سہولت دتی گئی جس دی کامیابی دے بعد ہونڑ اس دا دائرہ کار مزید چار ضلعیاں ملاکنڈ، چترال اپر تے لوئر تے کوہاٹ تکل ودھایا جاسی، اے سکیم یکم جولائی سی بی ایچ یو دی سطح تے شروع کیتی جاسی، تاہم اس سی صرف بے نظیر انکم سپورٹ پروگرام دے کارڈ ہولڈرز ای فیدہ لے سک سُن، بتایا گیا وے کہ اس وخت صوبائی حکومت صحت کارڈ تے علاج معالجے دی سہولتاں دینڑیں وسے چالیس ارب دے اخراجات برداشت کردی پئی اے۔

بجٹ منظوری سی پہلے ای مہنگائی دا طوفان آگیا

پشور (ویب ڈیسک) وفاقی بجٹ پیش ہونڑیں دے بعد مارکیٹ اُچ مہنگائی دا طوفان آ گیا، محرم الحرام دے آغاز دے نال ای مختلف دالاں سمیت مختلف اشیائے خوردونوش دی قیمتاں اچ اضافہ ہونڑاں شروع ہو گیا وے۔ مختلف کمپنیاں دے آئل تے گھیو دی قیمتاں اچ سبھی زیادہ اضافہ ہویا وے۔ مہنگائی دے طوفان نال سفید پوش طبقے دی چیچان نکل گمیاں وُن۔ مارکیٹ سروے دے مطابق ٹماٹر سو روپے فی کلو جد کہ کیری دی قیمت 150 روپے فی کلو تکل پہونچ گئی اے۔ مختلف دالاں، سبزی، پھل، چاول چینی سمیت دیگر اشیاء دی قیمتاں بی ودھیاں وُن۔

ممکن نہیں عوام قربانی دے وُن تے اشرافیہ مراعات لیندی روے، شہباز شریف

خطے اچ امن تے حالات معمول تے آنڑیں دے بعد اس دے مثبت معاشی اثرات عوام تکل منتقل کیتے جاسُن، ساڈی امن کوششاں کامیاب ہوئیاں

اسلام آباد (ویب ڈیسک) وزیراعظم شہباز شریف نے کہیا وے کہ اسراں ممکن نئیں گا کہ عوام قربانی دے وُن تے اشرافیہ مراعات لیندی روے۔ مسلم لیگ (ن) نال تعلق رکھڑیں ولی خواتین ارکان پارلیمنٹ نے وزیراعظم نال ملاقات کیتی، وزیراعظم نے کہیا کہ حکومت نے جس قدر ممکن ہو سکا، بجٹ اُچ عوام نوں ریلیف دینڑیں دی کوشش کیتی اے۔ بجٹ اُچ خواتین نوں خود مختار بنڑاڑیں تے قومی تہارے اچ اناں دی شمولیت ودھانڑیں وسے اقدامات شامل کیتے گئے وُن۔ شہباز شریف نے کہیا کہ اللہ دے فضل و کرم نال خطے اچ کشیدگی دے بادل ہٹ گئین تے امن دے قیام دی کوششاں ہوئیاں۔ اُناں نے دوست ممالک دا شکریہ ادا کردے ہوئے کہیا کہ امن دے قیام دی کوششاں اچ اناں دا بھرپور تعاون حاصل رہیا وے۔ وزیراعظم نے کہیا کہ کشیدگی دے آغاز سی ای حکومت پاکستان، خاص کر فیلڈ مارشل سید عاصم منیر، نائب وزیراعظم و وزیر خارجہ محمد اسحاق ڈار، وزیر داخلہ سید محسن رضا نقوی تے پوری حکومتی ٹیم خلوص نیت دے نال امن دے قیام وسے سرگرم عمل رئی۔ وزیراعظم نے کہیا کہ خطے تے دُنیا اچ دیرپا امن دے قیام نال ای پاکستان سمیت دیگر ملکاں دی معاشی ترقی دا خاب پورا ہو سکدا وے۔ حکومت نے پچھلے مہینیاں دے دوران عوام نوں مہنگائی دی عالمی لہر دے اثرات سی بچانڑیں وسے بھرپور اقدامات کیتے۔ جس دے نتیجے اچ ملک اُچ نہ کوئی بحران پیدا ہویا تے نہ ای ایندھن وسے لمیاں لائناں ویکھڑیں نوں ملیاں۔

پنجاب حکومت آئین جمہوری اقدار نوں پامال کردی پئی اے، شفیع جان

مختلف مقامات تے رکاوٹاں کھلوا کے رہنماواں تے اراکین اسمبلی نوں روگا گیا، وزیر اطلاعات

پشور (ویب ڈیسک) وزیر اطلاعات و تعلقات عامہ خیبر پختونخوا شفیع جان نے بانی چیئرمین عمران خان نال اُناں دی فیملی تے وکلاء نوں ملنے دی اجازت نہ دینڑیں تے شدید رد عمل دیندے ہوئے کہیا وے کہ پنجاب حکومت تے اڈیالہ جیل انتظامیہ عمران خان نال ملنے تے پابندی لگا کے مسلسل عدالتی احکامات دی خلاف ورزی کردی پئی اے۔ اُناں نے کہیا کہ اجئے غیر آئینی تے غیر قانونی اقدامات، جمہوری اقدار، بنیادی انسانی حقوق تے قانون دی حکمرانی دے منافی اُن۔ اڈیالہ جیل دے بار میڈیا نمائندیاں نال گل کتھ کردے ہوئے شفیع جان نے کہیا کہ پنجاب پولیس نے مختلف مقامات تے رکاوٹاں کھلوا کے پارٹی دے سیکرٹری جنرل سلمان اکرم راجہ سمیت دیگر رہنماواں تے کارکناں نوں روکا گیا۔ تاہم اس دے باوجود ہزاراں کارکن اڈیالہ جیل دے بار پہنچے۔ اُناں نے عمران تے اُناں دی فیملی دے نال اظہار یکجہتی وسے صوبائی کابینہ دے اراکین، اراکین صوبائی اسمبلی تے کارکن وڈی تعداد اُچ اڈیالہ پہنچے ائے۔

ایل پی جی قیمتاں، عوام دی قوت خرید جواب دے گئی، 580 روپے فی کلو تک پہنچ گئی

پشور (ویب ڈیسک) پشور اُچ ایل پی جی 580 روپے فی کلو تکل پہنچ گئی۔ ایل پی جی مافیا کروڑ پتی بنڑ گئی اے۔ قدرتی گیس دی لوڈشیڈنگ تے کہٹ پریشر دی وجہ نال ایل پی جی دے استعمال اُچ مسلسل اضافہ ہوندا پیا وے۔ مختلف علاقیاں دے مختلف ریٹ کاروباری افراد دی طرف سی مقرر کیتے گئے سرکاری ریٹ ایل پی جی دا ترے سو روپے وے تاہم اک کلو اچ کاروباری افراد اڑھائی سو روپے فی کلو کماندے پئین۔ شہر اُچ قدرتی گیس دی لوڈشیڈنگ تے کہٹ پریشر دا مسئلہ شدید بحران اختیار کردا پیا وے۔ تاہم انتظامیہ نے اس مہنگی ایل پی جی گیس دی فروخت دے خاموشی اختیار کرلتی اے۔

صوبے اچ ترقیاتی فنڈز دے استعمال تے منصوبیاں تے پیش رفت دا جائزہ

صحت تے تعلیم ترجیح، معیاری طبی سہولتاں دینڑیں تے کوئی سمجھوتہ نہ کیتا جاسی، وزیراعلیٰ دی اجلاس نوں ہدایت

پشور (ہندکو وان نیوز) وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا سہیل آفریدی دے زیر صدارت صوبے اچ ترقیاتی فنڈز دے استعمال تے مختلف ترقیاتی منصوبیاں تے پیش رفت دا جائزہ لینڑیں وسے اک اہم اجلاس وزیراعلیٰ ہاؤس اُچ منعقد ہویا جس اُچ خیبر پختونخوا دے سالانہ ترقیاتی پروگرام، ضم شدہ اضلاع دے سالانہ ترقیاتی پروگرام، تیز رفتار عمل درآمد پروگرام تے غیر ملکی معاونت نال جاری ترقیاتی منصوبیاں دے تحت فنڈز دے استعمال دی موجودہ صورتحال دا تفصیلی جائزہ لتا گیا۔ اجلاس نوں بریفنگ دیندے ہوئے بتایا گیا کہ جاری شدہ فنڈز دے استعمال دے حوالے نال ضم اضلاع دا سالانہ ترقیاتی پروگرام سہر فہرست اے جس دے تحت ہونڑ تکل 94 فیصد فنڈز استعمال کیتے جا چکے وُن۔ بریفنگ اُچ مزید بتایا گیا کہ تیز رفتار عمل درآمد پروگرام دے تحت 92 فیصد جد کہ خیبر پختونخوا سالانہ ترقیاتی پروگرام دے تحت 88 فیصد فنڈز استعمال ہو چکے وُن۔ اجلاس نوں بتایا گیا کہ مختلف شعبیاں اچ ترقیاتی منصوبیاں تے پیش رفت تسلی بخش اے تے آئندہ گِنڑ دناں اچ جاری شدہ فنڈز دے سو فیصد استعمال دا ہدف بی حاصل کر لتا جاسی۔ وزیراعلیٰ محمد سہیل آفریدی نے ترقیاتی فنڈز دے بروقت استعمال دے سلسلے اچ ہونڑ تکل دی پیش رفت تے اطمینان دا اظہار کیتا۔

پشور: وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا محمد سہیل آفریدی سالانہ ترقیاتی پروگرام تے پیش رفت دے حوالے نال جائزہ اجلاس دی صدارت کردے پئین

پورے صوبے سی 400 ملازمین نوں فارغ کرنے دی تیاریاں مکمل

پشور (ویب ڈیسک) صوبائی حکومت نے اک وڈی غیر حاضری تے درجناں پرائمری اساتذہ سمیت چار سو سی زیاد ملازمین نوں برطرف کردتا وے۔ چیف سیکرٹری دی منظوری دے بعد اس دا اعلامیہ اس ہفتے اچ مختلف ڈیپارٹمنٹ دی طرف سی جاری کردتا جاسی۔ طویل ترین غیر حاضری تے برطرف ملازمین شوکاز نوٹسز جاری کیتے گئے ائے تاہم اناں ملازمین نے شوکاز نوٹسز دے جوابات بی نی دتے۔ برطرف ہونڑیں ولے ملازمین زیادہ تر بیرونی ممالک بغیر اجازت تے منتقل ہو چکے وُن یا دیگر وفاقی ڈیپارٹمنٹ اچ ملازمت اختیار کر چکے وُن۔ تاہم صوبائی ڈیپارٹمنٹ اُچ مستعفی نی ہو چکے ائے۔ ذرائع دے مطابق شوکاز نوٹسز دے جوابات اُچ دینڑیں تے اناں دے خلاف عملی طور تے کاروائی دا آغاز شروع کردتا وے تے پہلے مرحلے اچ ملازمین دے ملازمت سی برخاست کرنے دے بعد مزید دیگر غیر ملازمین نوں بی معطل تے برطرف کردتے جاسُن۔

صوبے نے وفاق نوں گرانٹ دینڑیں دی حامی نی پہری، مشیر خزانہ

24 کیھنٹے آں اچ صوبائی بجٹ پیش کرنے دی پوزیشن اُچ اُن، بجٹ سرپلس ہوسی یا نہ پتہ چل جاسی، مزمل اسلام

پشور (ویب ڈیسک) وزیراعلیٰ خیبر پختونخوا دے مشیر برائے خزانہ مزمل اسلم نے وفاقی بجٹ 2026-27 دے بارے اچ اہم بیان جاری کردے ہوئے کہیا وے کہ مالی سال 2026-27 دا بجٹ آخر کس نوں منظور اے حکومت دے اتحادی بی بجٹ نوں مسترد کر چکے وُن۔ مزمل اسلام نے کہیا کہ میڈیا دے مطابق آئی ایم ایف بی بجٹ ریلیف مسترد کر چکا وے۔ جد کہ اپوزیشن ممبران تے پی ٹی آئی بی بجٹ مسترد کر چکے وُن۔ اُناں نے کہیا کہ وفاق نے جیہڑے صوبے آں سی گرانٹ دا تقاضا کیتا، کم از کم خیبر پختونخوا حکومت نے حامی نی پہری تے خیبر پختونخوا نے بانی پی ٹی آئی عمران خان نال بجٹ مشاورت دی شرط تے اجازت نال مشروط کیتا وے تے سوال اے وے کہ آخر اس بجٹ سی کونڑ خوش اے کہ اے ناکامی اچ نی آندا۔ اک دوئے بیان اُچ مشیر خزانہ مزمل اسلم نے پنجاب ٹوکن ٹیکس اضافہ تے ردعمل دیندے ہوئے کہیا وے کہ خیبر پختونخوا دی ٹیکس دی شرح کریڈٹ کارڈ تے آن لائن پیمنٹ اچ پوری پاکستان اُچ سب سی کہٹ چھ فیصد اے جد کہ پنجاب دے کریڈٹ کارڈز تے آن لائن دی شرح ودھا کہ 8 فیصد کردتی اے۔

کمشنر پشاور محرم الحرام دے حوالے نال اجلاس دی صدارت پئے کر دین

ادارہ تبلیغ اسلام نے عشرہ محرم وسے پروگراماں نوں حتمی شکل دے دتی

پشور (یب ڈیسک) ادارہ تبلیغ اسلام دے زیر اہتمام عشرہ محرم الحرام دی آمد دے سلسلے اچ مرکزی مجلس عاملہ تے جنرل کونسل دا مشترکہ اجلاس سید ظاہر علی شاہ دی صدارت اُچ منعقد ہویا۔ جس اُچ محرم الحرام دے جلسے آں تے سالانہ تاجدار ختم نبوت کانفرنس دے پروگراماں وسے اراکین دی آراء تے تجاویز تے خصوصی گل کتھ کیتی گئی۔ تے عشرہ محرم الحرام تے سالانہ تاجدار ختم نبوت کانفرنس دے پروگراماں نوں حتمی شکل دتی گئی۔ اختتامی دُعا اچ بنیاد حسین شاد، حاجی نواب علی وسے دُعائے مغفرت تے فاتحہ کوانی کیتی گئی۔

هزارے دی خبراں

سائبان آرگنائزیشن تے سوشل ویلفیئر آفس مانسہرہ دے درمیان معاہدہ

ہینڈی کرافٹ ماہرین تے دستکاراں دی فنی صلاحیتاں اچ اضافے دے مشترکہ کم کرنے دا عزم

مانسہرہ (نمائندہ ہندکو وان) سائبان ڈیویلپمنٹ آرگنائزیشن پاکستان تے ضلعی دفتر سماجی بہبود مانسہرہ دے درمیان تریمتاں دی معاشی خودمختاری تے پائیدار روزگار دے فروغ وسے مفاہمتی یادداشت (ایم او یو) تے دستخط کیتے گئے۔ تقریب سوشل ویلفیئر کمپلیکس مانسرہ اچ منعقد ہوئی۔ مفاہمتی یادداشت تے ڈاکٹر صاحبزادہ جواد الفائزی نے سائبان ڈیولپمنٹ آرگنائزیشن پاکستان جد کہ مس سائرہ مشتاق نے ضلعی دفتر سماجی بہبود مانسہرہ دی طرف سی دستخط کیتے۔ اس موقعے تے سائبان دے پروگرام ڈائریکٹر ظہور احمد، منیجر مانیٹرنگ اینڈ ایویلیوایشن مس اقصیٰ ریاض، سینئر صحافی و سابق ممبر بورڈ آف گورنرز محمد اختر نعیم تے طارق عزیز خان بی موجود ائے۔ معاہدے دے تحت دوناں ادارے خواتین ہینڈی کرافٹ ماہرین تے دستکاراں دی فنی صلاحیتاں اچ اضافہ، تربیت تے اناں دی مصنوعات وسے مارکیٹ تک رسائی فراہم کرنے وسے مشترکہ طور تے کم کرسیاں تا کہ تریمتاں بااختیار بنڑایا جا سکے تے پائیدار روزگار دے مواقع پیدا ہوسُن، تقریب سی خطاب کردے ہوئے مقررین نے کہیا کہ اس شراکت داری نال مقامی تریمتاں نوں معاشی طور تے مستحکم بنڑاڑیں، ہنر نوں فروغ دینڑیں تے مقامی سطح تے ترقی دے نویں موقعے پیدا کرنے اچ مدد ملسی۔

سائبان آرگنائزیشن تے سوشل ویلفیئر آفس مانسہرہ دے درمیان معاہدے تے ایم او یو دستخط کردے پئین

مانسہرہ، خورشید خان دی زیر صدارت سابق پولیس افسران دے حوالے نال اجلاس دا انعقاد

...شید خان سابق ایس پی دی صدارت بچ ہویا۔ جس بچ سابق افسران نوں درپیش مسائل تے غور کیتا گیا اجلاس بچ معطل شدہ پولیس افسراں اعجاز خان ڈی آئی جی، سلمان خان ایس ایس پی اختر جمیل دی بحالی دا مطالبہ ہویا۔ اس موقع تے نائب صدر حاکم خان دی جائی قاضی سلیم کو نائب صدر، فدا خان تنولی کو ڈپٹی سیکرٹری مقرر کیتا گیا، عبدالرشید خان کو بفہ پکھل دا صدر تے اسلم پرویز خان کو تحصیل مانسہرہ دا صدر مقرر کیتا گیا، افضل خان کو نائب صدر دوم مقرر تے۔ مختار خان سیکرٹری اطلاعات تیا اختر نعیم پریس سیکرٹری بدستور ہوسُن۔ آخر بچ سابق سب انسپکٹر سکنہ بیسیاں دی وفات تے فاتحہ خوانی ہوئی۔

ڈی پی او مانسہرہ دے زیر صدارت اجلاس دا انعقاد

ہزارہ (خبر نگار) ڈپٹی کمشنر مانسہرہ میاں بہزاد عادل تے ڈسٹرکٹ پولیس آفیسر مانسہرہ محمد اظہر خان دی زیر صدارت محرم الحرام 2026 دے پرامن انعقاد تے ضلعے بچ امن و امان دی صورتحال نوں برقرار رکھڑاں دے حوالے نال اہل تشیع عمائدین تے منتظمین مجالس دے نال اک اجلاس ہویا۔ جس بچ محرم الحرام دے دوران سکیورٹی انتظامات، ٹریفک مینجمنٹ، جلسے، مجالس دے روٹس، اوقات کار تے گل کتھ ہوئی۔

صوبے دا حق دلیل و دلائل نال حاصل کرسیاں، گورنر خیبر پختونخوا

خیبر پختونخوا کرپشن دی نظر ہو چکا ہے امن و امان کی صورتحال مخدوش ہے، ایبٹ آباد اُچ کنونشن سی خطاب

ہزارہ (خبر نگار) گورنر خیبر پختونخوا نے مانسہرہ دے علاقے لسان ٹھکرا اُچ عوامی اجتماع تے ایبٹ آباد اُچ ورکرز کنونشن سی خطاب کردے ہوئے کہیا وے کہ صوبے دے حقوق گالم گلوچ نئیں بلکہ دلیل و دلائل نال حاصل کرسیاں۔ خیبر پختونخوا کرپشن دی نظر ہو چکا وے امن و امان دی کوئی صورتحال نظر نی آندی۔ جناں نے لوکاں نوں نوکریاں تے کہار دینڑیں دا وعدہ کیتا ایا اوہ اس مرحلے اچ بالکل ناکام رئے وُن۔ آرٹیکل 158 دے تحت گیس دا پہلا حق صوبے دا وے وفاق نے ظلم کردے ہوئے آٹا تے گیس بند کر دتی اس مقدمے نوں لڑدے ہوئے گندم دی ترسیل شروع کروائی تے سی این جی سٹیشنز نوں بحال کیتا۔ اُناں نے کہیا کہ لوکاں دا رُجحان پیپلز پارٹی ول اے، گلگت بلتستان اُچ جسراں پیپلز پارٹی نے کامیابی حاصل کیتی اے اوہ پارٹی وسے اعتماد دا اظہار اے۔ کنونشن اُچ پیپلز پارٹی دے صوبائی صدر محمد علی باچا، صوبائی جنرل سیکرٹری شجاع سالم خان، پارٹی دے اہم پی ایز، ڈویژنل صدر ملک فاروق، ضلعی صدر ایبٹ آباد سید سلیم شاہ، مانسہرہ، ہری پور، بٹگرام پارٹی کے صدور و دیگر عہدیداران، پارٹی، کارکنان تے نوجوان کثیر تعداد شرکت کیتی۔

ڈی سی مانسہرہ میاں بہزاد خلیل، ڈی پی او مانسہرہ محمد اظہر خان اہل تشیع عمائدین تے منتظمین مجالس دے اجلاس دی صدارت کردے پئین

مانسہرہ، طوفانی بارشاں، شدید طغیانی سی صورتحال پیدا ہوگئی

ندی نالے آں، دریاواں، تے برساتی رستے آں دے کول پولیس تعینات

مانسہرہ (خبر نگار) ضلع مانسہرہ اچ طوفانی بارشاں دی وجہ نال دریاواں، ندی نالے آں تے برساتی نالے آں اچ پانڑی دی روانی ودھڑیں نال شدید طغیانی سی صورتحال پیدا ہو گئی اے جد کہ بابوسر ٹاپ تے معمولی برفباری بی ہوئی اے۔ ممکنہ جانی و مالی نقصانات سی بچاؤ تے عوام الناس نوں وخت تے امداد دینڑیں نوں یقینی بنڑاڑیں وسے ڈی پی او مانسہرہ محمد اظہر خان دی ہدایات تے پورے ضلعے اچ پولیس نوں ہائی الرٹ کر دتا گیا وے۔ ندی نالے آں، دریاواں، تے برساتی رستے آں دے کول پولیس نفری تعینات کر دتی گئی اے جد کہ شہریاں نوں مسلسل خبردار کیتا جاندا پیا وے کہ اوہ غیر ضروری طور تے پانڑی دی روانی ولے مقامات سی دور رہ وُن۔ عوام الناس سی اپیل کیتی جاندی اے کہ خراب موسمی صورتحال دے دوران احتیاطی تدابیر اختیار کرُن تے ضلعی انتظامیہ و پولیس دے نال مکمل تعاون کرُن۔

سینئر صحافی کوثر سلیم بنگش دی والدہ انتقال کر گئی

ہزارہ (خبر نگار) گندھارا ہندکو بورڈ مانسہرہ شاخ دے ممبران دا جیو نیوز اپر ہزارہ دے انچارج تے سینئر صحافی کوثر سلیم بنگش دی والدہ دے انتقال تے تعزیت دا اظہار کردے ہوئے مرحومہ دی مغفرت، بلند درجات تے لواحقین وسے صبر جمیل دی دُعا کیتی۔

مانسہرہ بچ سابق پولیس افسراں دا اجلاس توں بعد گروپ فوٹو

پبلشر محمد نعمان قیوم نے گندھارا ہندکو بورڈ، پاکستان، پشور دے توسط نال نظام پرنٹرز جنگی محلہ پشور سی چھاپ کے A/4 ریلوے روڈ، ابدرہ، یونیورسٹی ٹاؤن پشاور سی شائع کیتا، فون نمبر 091-7256262